

В. „Народно Съзнание“ не-
лиза единъжъ въ недѣлята—
въ Сѣбота.

Цѣната му е:

За година . . . . . лева 6.
6 мѣсеца . . . . . 3.
3 . . . . . 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I.

ШУМЕНЪ, 21 АПРИЛИЙ 1888 Г.

БРОЙ 40 и 41.

ОТЪ РЕДАКЦИЈАТА.

Понеже сме дадени подъ сждъ и
влачени по сждилища и участъци поч-
ти всинца, членоветъ на дружеството
„Народно Съзнание“, минжлата
седмица не можахме да искараме
вѣстника. Сега искараваме два броя
изеднѣждъ.

Просимъ извинение отъ абонатитѣ.

Имаме въпующа нужда отъ пари.
Молиме да ни улеснятъ ония отъ г. г.
абонатитѣ, които не сж си исплатили
скромния абонаментъ—шестъ лева за
цѣло годишно тѣчение.

Петия и шестия процесъ на в. „Народно Съзнание.“

Новия Прокуроръ при Шумн. Окр.
Сждъ, г. Поповъ, излъзе твърдъ рев-
ностенъ. Той свесе и туку практиката да
се зима гаранция отъ отговорника ни
както става въ София. За сега сме да-
ли гаранция за петия процесъ 500, а
за шестия 1500 лева.

На 18 того се разлѣда въ тукашния
Окр. Сждъ петия ни процесъ, повди-
нжтъ за напечатване въ 38 брой на
вѣстника ни статията „Шумн. Градско-
Общинский Съветъ“, въ която се нап-
дало правителството и неговитѣ поли-
цейски агенти за насилня по изборитѣ
на 27 Септември и пр. Отговорника
на вѣстника ни, г. Радужъ В. Симео-
новъ, се осжди на три мѣсеца затворъ!
Като не допушатъ свидѣтели, нито сж-
дебни заседатели, не за три, но и за
повече мѣсеци ще се осждаме! Така
ще се спаси България!! . . .

Шестия процесъ е за уводната ста-
тия на 39-ия ни брой, за дѣто се каз-
вало, че Каравеловъ не се даде подъ
сждъ, благодарение на свучастничесто-
то на Стамбулова въ прѣдателската
конспирация!

(Продължение отъ брой 39).

Най-послѣ, по вдѣхновеніето на подстрѣка-
телитѣ — граждани около гимназията, учени-
цитѣ поискали отъ околийския началникъ да
додатъ народнитѣ гѣ и оставятъ свободни,
това и станж съ незабавното исклучване и
испращанне на виновницитѣ. Сега бѣше и край-
ния моментъ въобще за да се тури точка на
подобни ученически вълнения у насъ. Въ то-
ва врѣме положението бѣше най-лошо: имаше
силно негодувание мѣжду ученицитѣ и нѣкои
отъ гражданитѣ, ученицитѣ ходѣхъ пакъ на
тълни демонстративно изъ улицитѣ, а нѣкои
отъ народнитѣ учители държахъ проповѣди по
кафенетата; но благодарение на взетитѣ мѣр-
ки, че не се допушта никакво стѣжкованне.

Мнозина отъ огненитѣ партизани пускахъ
разни лъжливи слухове да дразнятъ гражда-
нитѣ и да възбуждатъ ученицитѣ, та даже бѣхъ
разгласили, че ужъ ученика Бончевъ отъ
VII кл. билъ умрѣлъ на пѣтя мѣжду Габрово
и Търново, което се копира като чиста монета
съ агитационна цѣль (!?) и публикува отъ вѣст-
никъ „Н. Съз.“, по ученика, както е извѣстно,
се намира сега пакъ въ Габрово.

(Слѣдва).

НАШЕТО ПОЛОЖЕНИЕ.

При едно свиждане, което корреспон-
дентина на Neue Freie Presse е ималъ
съ българския пръвъ министръ Стамбу-
ловъ, послѣдния му обявилъ слѣдующето:

— Кризата въ България още продъл-
жава и може да трае **цѣли години**, и по-
литическото ни положение не се е измѣ-
нило въ нищо. Възможно е даже, щото
продължението на кризата да уякчи тол-
кова държавата, колкото и князѣтъ. Ма-
териалното положение е твърдѣ добро.
Всичкитѣ даждия се внасятъ безъ **никакви**
оплаквания. Народътъ въ **всичко**
удобрява политиката на правителство-
то, и въ случай, ако нѣкога не би раз-
дѣлялъ моитѣ идеи, ще се отгѣгли неза-
бавно, зошто не е лесно нѣщо да бжде
нѣкой министръ въ България.

Така, е? Кризата може да се продъл-
жи **цѣли години**! Е, добрѣ; нѣ тогава
кадѣ останжхъ увѣреніята на патентован-
нитѣ, че бившитѣ регенти сега министри
сж искарали благополучно държавния ко-
рабъ изъ тѣзи криза? Гдѣ оставатъ са-
мохвалствата, че патентовницитѣ сж спа-
сили отъ кризата България? Или това е
една свойственна само на безнравствен-
нитѣ и шарлатанствующи държавни мж-
жѣе маниера за стоене на властъ? Защо
се не обади истината на народа? Или той
не заслужава това, зошто, може би, счи-
та се отъ патентованнитѣ не достоенъ да
има единъ истиненъ възгледъ върху свое-
то положение, а достоенъ да се държи въ
едно убийствено заблуждение, въ една
съсипителна неизвѣстностъ?

Да вѣрваме ли, че материалното ни по-
ложение е „твърдѣ добро“?

Нѣ да се разберемъ: за чие материал-
но положение е думата? Да-ли за онова
на Стамбулова и ония що го окржжаватъ,
или за онова на народътъ?

Въ първия случай, да, такова е. И мо-
же ли да бжде лошо, да не е „твърдѣ
добро“? — Стамбуловъ притѣжава чифликъ,
пространна кория, прави чрѣзъ брата си
търговия съ орехови дървета, по-
лучава ежемѣсечно по хиляда и петсто-
тинъ лева единъ особенъ доходъ като „спа-
ситель“ на България, безъ да се смѣтатъ

Статии и дописки се ис-
проваждатъ до редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“, а пари и порѣч-
ки до отговорникѣтъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за всѣ-
ко първо печатанне и по 10
ст. за всѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се при-
смайтъ.

Ржкописи назадъ не се по-
вращатъ.

непрѣдвиденнитѣ отъ безусловния фондъ
и други *дрѣбни калеми*.

Другаритѣ му Свирчу и Паргу не сто-
ятъ по-алѣ въ материално отношение. И
тѣхнитѣ *скромни* доходи, било като Пом.
Столиченъ кметъ, било като главни редак-
тори на пасквилѣтъ хвалебно-хулнико-псу-
вачѣтъ в. „Свобода“, било като членове
отъ сопаджийско-шпионскитѣ институтъ
на своитѣ патрони—не сж отъ естество
да имъ съставляватъ положението на „су-
хужебината“.

Драгийтъ му зетъ тѣй сжщо не бѣд-
ствува. Откато изчезна онуй окаянно ад-
министративно отдѣление при румелийска-
та дирекция на милицията и жандарме-
рията, отъ какъ стана аркадашинъ съ Сте-
фанча и Георгака, любезнитѣ му съоте-
чественици и еднокръвни потомци отъ
царското (!) колѣно, и неговитѣ аристократи-
чески прѣстенца почижхъ да осѣзаватъ по
нѣколко купчинки жълти-жълтички.

Другия му другаръ съ бакембарди и
огладени ржчици отъ едноврѣмешни ка-
зѣонни финанси на блаженнопочивната ру-
мелийска финансова дирекция, „твърдѣ до-
брѣ“ си кара колата съ двѣ търкала. Той
е искусенъ въ ближение прѣститѣ си при
бъркание медѣтъ... И той е добрѣ, спо-
лай на обстоятелствата!

За другитѣ му двама „либерални“ дру-
гари и по спасяване отечеството, и по
урсузулци, и по дженабетлици, и по спо-
собностъ да се тѣпчатъ конституцията
и законитѣ на страната, и по много дру-
ги финансови, политически и патриоти-
чески способности и таланти, отколѣ сж
си усигурили едно „твърдѣ добро“ мате-
риално положение, още отъ врѣме на при-
снопамятнитѣ пълномощия.

А въ втория случай—ако думата е за
положението на народътъ, — да-ли то е
„твърдѣ добро“?

Ний си позволяваме да отговоримъ от-
рицателно.

Материалното положение на страната,
на народътъ, не само че не е „твърдѣ
добро“, нѣ е твърдѣ лошо.

Въ който искате дюкенъ вѣдате, кого-
то търговецъ или земледѣлецъ срѣщните
и попитате за алживеритѣ или „мате-
риалното имъ положение“, отговорѣтъ ще
бжде прѣдшествуванъ отъ една джлоба
въздишка, която се не нуждае отъ никак-
ви коментари; отговорѣтъ ще състои отъ
едно скръбно и сърдцераздирателно оплак-
вание, че царува голѣма застойчивостъ въ
всичко, оскждностъ отъ пари, лишение отъ
срѣдства и основателна опасностъ за еко-
номическо пропадане!

Въ Каспечанъ, Шейтанджикъ и Раз-
градъ има натрупани около 600000 кила
жито. Поради съвършенно долната цѣна

на житата въ иностранните житни тържища, търговците се не рѣшаватъ да ги продаватъ за цѣна, по-долна отъ онѣзи, за която сж ги купили. А заплатенитѣ за житото пари при купуването му по нѣ по 2 % щѣхъ да имъ докарать лухва.

Въ Варна има не по-малко отъ 200000 кила жито въ хамбаритѣ. Ако друга година сж се натоварвали до началото на пролѣтѣта десетина—петнадесетъ парахода съ жито за Европа, тѣзи година сж биле натоварени само два. На нѣкои отъ по-главнитѣ търговци прѣстои да прѣтърпятъ отъ житната си търговия капитални загуби—по 20, 30 и 40 хиляди лева!

Вината, при всичкото си изобилие, тѣ сжщо нѣматъ никакви цѣни. Всичкитѣ лозари, съ твърдѣ малко изключения, едва ли сж могли да искарать сторенитѣ си за обработването на лозята разноси. На нѣкои мѣста хората сж биле принудени да изливатъ виното съ хиляди ок. по улицитѣ, поради нѣмание купувачи и мѣсто за наливание: бѣжитѣ имъ сж биле още нѣлни съ старо вино!

Шаякѣтъ и гайтанѣтъ, които прѣди нѣколко години се изнасяхъ съ цѣли кервани изъ България—особно изъ Самоковъ, Сопотъ, Карлово, Калюферъ, Габрово, Дръново и др. мѣста—за Босна, Херцеговина и Македония, не се търсятъ вече. Всичкитѣ тѣзи градове отъ день-на-день отпадатъ економически и жителитѣ имъ постъпенно са разоряватъ!

Желѣзото, което едно врѣме се произвеждаше въ и около Самоковъ, макаръ по примитивенъ начинъ, едва ли може да се рѣче, че още се обработва. Ако прѣди освобождението ни въ Самоковъ имаше шестъ-седемъ скромни фабрики за обработването на желѣзната руда, която изобилствува мѣжду Витоша и Рила, по тѣчението на Палакария и около источницитѣ на Искръ и Марица, днесъ е останала само една или двѣ такива фабрики.

Въобще, почти всичкитѣ продукти и материали, произведени въ България, които можѣтъ да се изнасятъ вънъ отъ държавата ни, не се търсятъ или иматъ съвсѣмъ долна цѣна въ иностранните тържища. Нѣкои отъ тѣхъ даже, ако не сж още окончателно занемарени отъ самитѣ производители, скоро може би ще бѣдѣтъ изоставени на заденъ планъ.

Мѣжду това, источникѣтъ на народното ни богатство не е другъ. Ако мѣстнитѣ ни произведения се не изнасятъ въ странство, нѣма и отъ кадѣ да се добиятъ пари.

Паритѣ пъкъ, които се намиратъ въ скромнитѣ каси на нашитѣ съотечественици, постъпенно и постоянно се изнасятъ за внасянитѣ отъ Европа стоки.

Като взѣмешъ отъ най-големия до най-малкия чиновникъ, офицеръ и солдатинъ, всичкитѣ носѣтъ дрѣхы и обуца отъ вънкашни произведения. Никой не аресва мѣстното произведение; всѣкой го прѣнебрѣгва. А ако се дадешъ прѣдпочтението на мѣстното, много милиони щѣхъ да оставатъ у нашитѣ производители! Този е единъ отъ най-деликатнитѣ въпроси по народното ни стопанство, съ който трѣбваше да се занимаватъ депутатитѣ въ камарата по-сериозно, нежели съ она за улущаване и тѣй „твърдѣ доброто“ мате-

риално положение на министритѣ и другитѣ чиновници, и съ изработването на закони, които да стѣсняватъ свободата на гражданитѣ (храни Боже като „либерално-конституционния“ законъ за печата)!

При такова економическо, или, спорѣдъ министръ Стамбулова, материално положение на страната, тя е далечъ отъ да стои толкова „твърдѣ добръ“, колкото господство му. Ако той утвърждава противното, —или не знае положението на страната, което вѣрваме, или сѣди по собствението си положение.

Кризата, която прѣживава България отъ 9 Августъ 86 г. насамъ, твърдѣ вѣднѣлно се отразява и върху търговията.

Влиянието на политическата криза върху економическитѣ операции на търговцитѣ не подлѣжи на никакво съмнѣние. И колкото повече се протака една политическа криза, толкова повече нараства економическата.

Ако днесъ нашата страна въ економическо отношение прѣдставлява една печална картина, какво може да стане нашето „материално положение“, въ случай че политическата криза се продължава съ години?—Това твърдѣ лесно може да си прѣстави всѣкой, който не получава по 1500—2000 или повече лева въ мѣсецъ, и който нѣма на расположението си „безусловни фондове“ и „негласни суми“!

Подиръ това иде въпросѣтъ: „рѣдовно и безъ какво оплакване“ ли се внасятъ всичкитѣ даждия?

Ний знаемъ положително, че мнозина, ако не по-големата частъ отъ жителитѣ на държавата ни, не сж въ състояние да си исплатятъ рѣдовно данѣка.

Въ такива случаи, властѣта продава на берберина оглѣдалата и кадритѣ, на земледѣлца работния добитѣкъ, на занаятчията работнитѣ сѣчева и пр., та отъ добитата за тѣхъ нищожна сравнително съ дѣйствителната имъ стойностъ сума, исплатятъ се данѣцитѣ. Бѣднитѣ хора съ сълзи на очи умоляватъ финансовитѣ надгѣдници да бѣдѣтъ малко по-милостиви къмъ тѣхъ, да имъ направятъ една малка отсрочка дордѣто продаватъ нѣщо друго не до тамъ потрѣбно, па да се издѣлжѣтъ; въ агентитѣ на властѣта сж сурови, неумолими:—като рѣкли: „Паритѣ трѣбватъ!“ нито една стѣпка не отстъпватъ.

Кому да се оплачатъ бѣднитѣ хорица? На министра ли? Ами ако ги послуша той отъ кадѣ ще си взѣме „твърдѣ скромната заплатка“? Отъ кадѣ ще се поддържатъ псувачитѣ редактори и шпиони около мискииската „Свобода“? Да-ли отъ она милионъ лева, взѣти като рушветъ отъ единъ изъ „патриотитѣ-спасители“ въ Вие-на? . . .

Ами вѣрно ли е утвърдението, че „народа одобрява въ всичко политиката на правителството“?

Нѣ да се разберемъ: кой народъ? Да-ли она, що се намира въ редакцията на в. „Свобода“ и въ министерскитѣ канцелярии?

Ако народѣтъ въ всичко одобрява политиката на Стамбуловото правителство, то защо по-големата му частъ съставлява оппозиция на туй правителство? Да-ли защото само Стамбуловъ и другаритѣ му сж

патриоти, а останалитѣ българи „прѣдатели“, „станѣ“, „тълпа“, както се провиква „Свобода“?

Не, отговаряме ние. Народѣтъ е повече патриотъ, нежели Стамбуловъ, Петковъ, Стояновъ, Стоиловъ, Начевичъ, Живковъ, Странский и нѣколцина още тѣхни съпартизани, като Робчето, Бабаджана, Герджика и други патентовници! Народа повече милѣе за своето огнище, отъ колкото нѣколцина авантюристи и нехранимайковци!

Стамбуловъ никога не е ималъ строгоопредѣлени идеи. Той винаги се е влѣкълъ по тѣчението на обстоятелствата. Това е доказано и всѣкому извѣстно. Той никога до сега не се е появилъ съ една своя политическа програма. Слѣдователно, никога, нито е било възможно, нито пъкъ се е случвало да се сгруппиратъ около него нѣколко политически дѣятели за пропагандиране и осъществяване нѣкакви политически идеи.

Щомъ е тѣй, днесъ не може да се хвали Стамбуловъ, че имало нѣкои, които сподѣлятъ неговитѣ въображаеми идеи. Отъ това пъкъ по само себѣ си слѣдва, че и никога нѣма да прѣстане отъ да сподѣля идентѣ му народѣтъ, тѣй като никога не ги е зналъ, сподѣлялъ.

Въ България не е мѣчно да бѣде нѣкой министръ. Мѣчно е само за такива, като Стамбулова, които чрѣзъ непрестителенъ натискъ върху свободитѣ на гражданитѣ се мѣчатъ да останѣтъ на властѣта, въпрѣки волята и въ ущърбъ на интереситѣ на народѣтъ!...

Нѣ както всичко, тѣй и търпѣнието на народа си има границата. Той скоро ще накара Стамбулова да почувствува неговото сжществуване, да разбере неговата воля!...

Денѣтъ е близѣкъ...

10-й Априлий.

Както е извѣстно на читателитѣ ни, изборитѣ за Шумненския градско-общински съвѣтъ бѣхъ два пѣти правилно и законно извършени, на 4-й Октомврий и 10 Януарий, и двата пѣти бѣхъ касирани отъ прочутия български държавей мѣжъ Стамбулова. Два пѣти, повтаряме, не се одобрихъ, защото не бѣхъ избрани хора, на които дѣйствието правителство може да глѣда съ засмѣно лице.

На 10-й Априлий бѣхъ назначени третитѣ пѣти избори. Много отъ съграждани-тѣ ни искавахъ мнѣние, че най-добръ ще бѣде да не се взема ни най-малко участие въ тия третѣ избори, защото, ако и да се спечелятъ изново, тѣ не ще бѣдѣтъ утвърдени, и старитѣ все ще си сто-ятъ на службата, понеже сж покорни слуги на Стамбулова. При всичко, нежелашитѣ да се вземе участие бѣхъ доста много, нѣ тѣ отстапахъ прѣдъ тия, които прѣдлагахъ да се вземе участие. Послѣднитѣ си прѣдполагахъ, че правителството не ще иска най-послѣ, и третия пѣтъ, да се подгаври съ избирателното право на гражданитѣ а ще потвърди изборитѣ. Многома ако и да не можахъ да сподѣ-лятъ това самооболщение, нѣ не искахъ да откажѣтъ на съмишленицитѣ си.

Нашите противници, известните на цялото Шумненско окръжие характерни и честни люде (!), двъшния покорни слуги на патриотическото правителство и негово отражение въ гр. Шуменъ, рѣшихъ да употребятъ най-сѣтливия усилия, само и само да спечелитъ изборитѣ. Тѣ пуцаха изъ градътъ всевъзможни слухове, застрашаваха противникитѣ си отъ турското население съ екстернирване, ако посмѣятъ да взематъ участие въ изборитѣ, заплашваха съ войската и пр. и пр. Властѣта не се отказа да имъ се притече на помощъ и въ тоя случай. Въ навечерието на изборитѣ по заповѣдь на правителството се интернираха трима души Шумненски граждани, които отъ нѣколко години живѣятъ въ градътъ ни и не са били никога зачернени минжлото си съ лоши работи и съ поведението си не са дали побе най-малко поводъ за интернирване. Това бѣше направено, види се, да се сплешатъ избирателитѣ, като се даде да се разбере, че прѣстѣжитѣ въ градътъ слухове отъ сѣпартизанитѣ на дѣшното *патриотическо* правителство, не са само слухове, нѣ почватъ да се прилагатъ въ дѣйствието. Не стигаха това; още отъ вечерята, сѣбота, се затвориха отъ страна на властѣта всичкитѣ кръчми и кафенета въ българската махала, когато кафенетата въ турската махала си останяха отворени прѣзъ цялата нощъ. Воененъ патрулъ се разхождаше изъ градътъ още отъ сѣбота и правеше всѣкого да си мисли, че въ градътъ ни е обявено военно положение. Цѣла нощъ агенти на полицията са ходели изъ турската махала да заповѣдатъ строго на турското население, че на сутринята то трѣбвало рано да отиде при голѣмата джамия и отъ тамъ да се отправи на избирателното събрание, като е било заплашвано, че, който не дойде, ще бѣде глобенъ.

На всѣки турчинъ се е раздавало отъ правителственитѣ мекерета заедно съ бюлетината и по единъ или половинъ левъ за *бакшишъ*. Ний не знаемъ отъ чий джобъ са излѣзли тия левове, нѣ знаемъ че съ щедрата рѣка са се раздавали на циганитѣ, голацитѣ и просяцитѣ, които не принасятъ на държавата нито счупена пара полза. Такива бѣха приготовленията на правителственитѣ най-достойни последователи.

На 10-ий рано сутринята мѣстото, гдѣто бѣше назначено да се събере избирателното събрание, бѣше кацѣлено отъ войска, пехота и кавалерия; липсваше само артилерията. Зданието на Окр. Сѣдъ бѣше пълно съ войска, сѣщо и нѣкои домове, които бѣха сѣщо сѣдѣтъ. Слѣдъ пристиганieto на войската се зададе една тѣла отъ 300—400 турци, цигани, мѣжду които имаше много селачени и молли, надошли отъ Цариградъ за рамазанъ. Разумѣва се, последнитѣ не бѣха Шумненски граждани и избиратели. Тая тѣла се очакваше оти българитѣ *патриоти*, отъ които нѣкои са другарували съ Фазлпаша, а други са съдържали шантани и си иматъ нѣкои тѣмни и на всички Шумненски граждани известни истории и историйки, за които не можемъ да спомѣняме въ вѣстникътъ си, защото за оправдане прѣдъ сѣдѣтъ, *Шумненския сла-*

венъ сѣдѣтъ, ще ни се иска, съгласно законътъ, афѣтѣченъ документъ. Съ една рѣчь, очаквахъ се отъ достойнитѣ 10—15 души българи, Шумненски честни граждани и горѣщи последователи на съвременния патриотизмъ на *достойното* българско правителство. Тая тѣла отъ турци и цигани на чело съ помѣнѣтитѣ по-горѣ 10—15 души българи стоеше вѣсмѣна до уши, на избирателното събрание, охранявана отъ щикветѣ на българската войска. Българското население се яви по-късно отъ 8 часѣтъ, защото черквитѣ тоя день продължиха Богослужението. Да се пристѣпне къмъ гласоподаване, бѣше отъ тѣхна страна едно унижение, слѣдъ като се видѣ и озна всички тия машинации на силнитѣ на денѣтъ и тая горчива подигравка отъ страна на властѣта, която закриляше тѣлпата отъ цигани и турци, като че българитѣ бѣха разбойници, именно такива разбойници, каквито плениха и разориха Батакъ, Перущица, Стара-Загора, Шипка и пр. пр.

Тия отъ Българитѣ, които още отъ прѣди нѣколко дни изсказваха мнѣние да не се взема участие въ тия избори, дойдохъ съ съкрушено сѣрдце да повторятъ на българското население, че дѣйствително ще бѣде глупостъ, ако, и слѣдъ това, се вземе участие. Всички трѣбваше да се съгласятъ, защото честѣта на българина по доло отъ стойността на единъ калпавъ турски грошъ: надъ българското чувство се бѣха уземѣли твърдѣ горчиво. . . .

Неще тукъ да помѣнуваме за разговоритѣ, които се размѣняваха мѣжду накрусанитѣ българи, които деннонощно съ чукѣтъ, ралото и иглата въ рѣцѣ и съ кървавъ потъ се трудятъ да заплащатъ увеличенитѣ заплати на министри и чиновници. Трѣбва човѣкъ самъ да ги чуеше, че тогава да си състави понятие, до колко бѣше наранено чувството на българина.....

Оттѣглихъ се българитѣ на една страна и, слѣдъ изслушването на напламенната рѣчь на г. М. Д. Войникова, си отидохъ, като оставихъ на мѣстото на избирателното събрание тѣлпата отъ турци и цигани, заедно съ 10—15 души българи, полицията и войската. Трѣбва да забѣлѣжимъ и това, че когато българитѣ се отдръпнаха на една страна и г. Войниковъ взе да имъ говори, войската: пехота и кавалерия, се спустихъ и постави цѣпъ мѣжду българитѣ и турцитѣ съ обрнатото лице сѣщо първитѣ, а въ сѣщото време, пѣхотата, която бѣше въ зданието на окръжния сѣдъ, насочи отъ прозорцитѣ пушкитѣ си къмъ българитѣ. Да, пушкитѣ се насочиха сѣщо българина, който е повиканъ да си упражнява най-священното право и то безъ да има подаденъ поводъ за най-малкъ поне скандалъ..... позоръ! . . . .

Тѣй се извършиха, господа читатели, третия нѣтъ изборитѣ за Шумненския градско-общински съставъ подъ сѣнката на правителство; тѣй се изслуша волята на народѣтъ, на тоя народъ, който е билъ до толкова злощастенъ, щото трѣбвало е вече за капризитѣ на хора егоисти, да се откаже и отъ права и отъ всичко... Тоя народъ, на когото днѣсъ властѣта продава добитѣка, котлитѣ и покривкитѣ, за да заплати увеличенитѣ заплати на чиновни-

ци; тоя народъ, който отъ двѣ и по-вече години е съсипанъ материално и е дошѣлъ до най-окаенно положение: *трѣбва да се откаже и отъ священнитѣ си права за благо на бащинното си отице и за извежданieto му отъ тѣжкото положение!* . . . .

На ли отъ България ще направимъ втора Белгия?! . . . . трѣбва всичко това да пригълнемъ. . . .

ОТГОВОРЪТЪ МИ.

(Продължение отъ брой 39).

Да разказвамъ ли историята на адресирателното ми до председателя на камарата писмо относително нечестното минжло на одного отъ шумненскитѣ народни представители, съ което писмо собствено редакцията на в. „Свобода“ са домогва да ма изоблича въ неприличие и да ми припише противоконституционно поведение? Нѣма пужда. Днешното правителство твърдѣ малко са заинтересува отъ това възмутително нарушение на избирателния законъ. То отвори на драго сѣрдце вратата на най-священната зграда въ отечеството ни и въспрне да засѣда на едно съ човѣка, който е изгубилъ всѣкакви граждански и политически права въ държавата ни. Единъ съдържател на публиченъ домъ Ранчевъ е по-милъ и по-драгъ за днешнитѣ управници и държавни редактори, отколкото интересѣтъ на цялъ окръгъ, поддръжката на най-способнитѣ шумненски младежи и честѣта на представителя на държавния глава въ окръга—управителъ... Да замълчимъ. Позорѣтъ е всеобщъ. Въ анализѣ на българската администрация са записа, че за капризѣтъ на единъ мръсникъ са отчисли единъ окръженъ управител въ най-голѣмата вина. Какво възмущение!... Какво поругание съ закона на чиновницѣтъ!... Отчислява са окръженъ управител безъ да са покаже поне една *формална причина*, или на основание на кой членъ и пунктъ отъ закона става отчисленieto му. И какъ злобно става това отчисление! Най-напредъ му са писше конфиденциално: умолявате са, господине, да подадете оставка отъ заеманата ви длѣжностъ. Въ отговоръ на това последва: „не съмъ расположенъ въ зѣлно време по собствено желание да са хвърлямъ на улицата.“ Подиръ туй телеграфически са съобщава, че „съ указъ Н-о 400 са отчисляватъ отъ длѣжността.“ Тука не са пита за способността ви, за честната ви служба и за добритѣ ви памѣрения и распорѣждания въ окръга. Спечеленитѣ ви похвали и традиции въ министерството оставатъ фактивни предъ злобнитѣ цѣли на страстующитѣ авантюристи около министритѣ. Самия министъръ, който лично ви е писалъ и телеграфиралъ шифровано за атентати сѣщо ви и който четвъртитѣ са сѣу вѣрилъ въ вашата самоотвърженностъ за осъществяването на националната патриотическа идея, ви оставя на произволѣтъ и нападкитѣ на патентованитѣ и за кафѣ ви пѣпжда въ най-студеното време съ прикачване епитета „черна душа“. Каква безсѣвъстностъ!... Не стига това, Вий са приследватъ като предаватѣ даже въ най-невѣститѣ ви приказки и дѣйствиия. Заплашватъ се съ нощни обисквания на кѣщата ви, слѣдите се отъ волнопаемия и повилѣли патриоти за себѣ си въ сѣщанието ви съ приятели и познанийници и изъ клпчова дупка се гледате на улицата гдѣ ще влѣзатъ и съ кого ще се сприказватъ. Излѣзите ли по расходъ до нѣкой градъ или село, телеграфа забрънчи, ушитѣ цѣркватъ и гледайте тогава прыцкане...

И всичко това става кога и спрямо кого? Когато вий по най-тържественъ начинъ заявявате ни министра-председателя: благодаря за дѣто на избавихте отъ това правствено терзание, на което бѣха подхвърленъ отъ изборитѣ насамъ въ Кюстендилъ. Азъ въ 6 мѣсеца неможахъ да са помира съ положението си, че съмъ управител въ Кюстендилъ окръгъ по желанието и капризѣтъ на единъ бардакчия. Азъ доброволно се интернирамъ на род-

ното си място и отъ душа желая, щото всички черни души и опозиционери да бждатъ като мене.“

Избирате се членъ отъ депутацията, която трѣбаше да поднесе благодарителенъ адресъ на Н. Ц. Височество. Не бива да отиде Райновъ, защото Князътъ нема да преме депутацията. По изъ дълбоко четемъ въ тѣхъ безсмысленна маневра на патентованитѣ, че Райновъ щялъ билъ да докладва на княза неспособното положение на съгражданитѣ си съ заключение, че княза не трѣбало да са вози подиръ колата на приближенитѣ си и да отжествява своето пребивание въ България съ властита на днешния кабинетъ. Трѣба чело-вѣкъ да има остра дипломатическа глава, за да измърси подобна гениална мисль. Смѣшно, наистина, смѣшно е чело-вѣкъ да са бои отъ сѣнката си.

Министерския органъ се отговори, че съмъ билъ въспрянъ отъ денешната на *някого си Бойчевъ изъ Сливенъ*. Да прощава, ако му забѣлѣжимъ, че никждѣ председателитѣ на окръжиптѣ постоянни комисии не се титулуватъ съ дума *някого си*. Бойчевъ е дѣното ухо на Зах. Стояновъ въ Сливненския окръгъ. Съ него наедно сж били, пили, пжтували и давали кандидатуритѣ си за депутати. Нъ не е само *някого си Бойчевъ*, който телеграфира на кмета най-грубо за изборътъ на въпросната депутация, ами има и ибкой си Тончевъ отъ Пловдивъ, който телеграфически посвѣтѣва или заповѣда на патриотическата да направи митингъ, въ случай че заминѣ съ депутацията. Впрочемъ, защо ли се оправямъ прѣдъ безсѣмъстнатата редакция и давамъ поводъ да помислятъ приятелитѣ, че много ми е дожало за почетната длъжностъ—носинето на адресъ—, когато въ сжщностъ азъ останжхъ много доволенъ отъ комбинациитѣ на патриотитѣ, защото иначе не можахъ да откажъ на съгражданитѣ си. Азъ даже благодарихъ съ *писмо* тукъси г-на председателя Тончева.

Най много е смѣшенъ Захария Стояновъ, гдѣто дѣли хората, които не се съгласяватъ съ неговитѣ идейни глупости, на категории или лагери. Тѣй за мене казва, че вицѣло съмъ минавалъ въ баталіона „на нараненитѣ катерички“. Не глупо ли? Ако наистина за българската младежъ е настанало второ пришествие подъ председателството на държавнитѣ редактори за да искаватъ своитѣ политически убѣждения и възглѣдове за политическата ни криза, то нека ми бжде позволено най-напрѣдъ да искажъ една частъ отъ своитѣ.

1. Твърдѣ и непоколебимъ станжхъ въ убѣжденията си, че днешното правителство съ окръжающитѣ го съвѣтници — зевзеци повече ще заплѣте политическата ни криза, отколкото да ѣ даде стѣбелна форма, както бѣше при Регенството.

2. България не може да се урежда съ кавито и да било репресивни мѣрки и образ-

цови закони, утражнявани отъ патентовани патриоти, до като се намира постоянно въ неприятни отношения съ която и да било съседна държавица, особено съ великата Европейска сила Руссия.

3. Ще поддържамъ онова правителство, което запазва гражданската свобода и политическата независимостъ на отечеството ни, като сжщеврѣменно има прѣдъ видъ да създаде трайна политическа партия, състояща изключително отъ елементи съ самостоятелни и независими характери.

4. Днешното правителство не елицетворява никаква идея и политическа партия. То е зглобено отъ разнебитенитѣ у насъ политически партии: либерална и консерваторска. Основитѣ му сж слаби. Има мнѣга поддръжка отъ страна на народа и интеллигенцията. Мѣжду самитѣ министри не сжществуватъ солидарностъ и искренностъ. Тѣй министра на правосѣдието подава оставка за извѣстната статия „прокуроритѣ и пр.“, а стария шефъ на консерваторитѣ г-нъ Начовичъ увѣщава лѣтимитѣ си приятелѣ, че сега му останжло само да смаже главата на ибкакво си капризно дѣте. Уважаемия г. Стамбуловъ съ една малочисленна фракция, благодарение на смутнитѣ обстоятелства, е монополизиралъ священната национална идея, когато тя е достояние на цѣлия народъ.

И наистина има ли българинъ, който подиръ тѣзи тежки испитания и кризи, които отечеството ни прекара, да не желае щото България да си остане за българитѣ, свободна, независима и лишена отъ всѣкакво външно влияние съ достоенъ князъ, който башински да се грижи за правствено, умствено и икономическо напредване на страната? Нѣма при всѣщото усърдно старание на държавнитѣ редактори да въспроизведатъ такива „черни души, рубладжии“ и пр. и пр. Болшинството на недоволнитѣ отъ днешното правителство не се тождова въоръжава срѣщу политиката му да искара благополучно отечеството ни отъ политическата криза, колкото за вътрѣшното управление на страната, предадено по абсолютно довѣрие на извѣстни патентовани храни боже гато Захария Стояновъ, Ранчевъ, Хаджи Тодоръ Касапшиятъ и др.

По нататашнитѣ ми възглѣдове сж добръ извѣстни на бившитѣ регенти и настоящи министри, защото тържественно имъ ги искажахъ съ написана рѣчь на угодението, което имъ се даде отъ Шумн. градеко-общинско управление. Струва ми се, че и Захария Стояновъ бѣше на срѣща ми.

Б. Райновъ.

СМУЩЕНИЯТА ВЪ РОМАНІЯ.

Въ единъ отъ минжлитѣ си бройове ний бѣхме изложили въ кратцѣ положението на съседната ни приятелска държава. По-

неже то отъ день-на-день, вмѣсто да се поправи, повече се сплита, ще дадемъ нѣкои подробности по него.

Кабинетътъ Розети-Карпъ не е отстъпилъ още отъ властѣта. Той продължава да управлява.

Този кабинетъ дойде на властъ при едно силно възбудено състояние на духоветѣ.

Множество села изъ Романія се разбунтуватъ, утихвватъ, и пакъ възставатъ.

На едни мѣста селенитѣ възставатъ, защото ибматъ достатѣчна земя за обработване и храна. На други, при всичко че не сжществуватъ никакви лишения, различни агитатори вълнуватъ селенитѣ и ги каратъ да заявяватъ подобни искания. Нѣкои даже изискватъ отъ властѣта храната и паритѣ, що имъ сж били пратени отъ Русситѣ!

Мѣжду населението оказватъ се тукътамъ и Русски агенти. Тѣй напр., въ Каларашъ, при потушаванieto на възстанието били арестовани двоица руснаци, които, прѣдполага се да бждатъ отъ сътруднитѣ на в. „9-ий Августъ“, що се издава въ Браила. Въ една община отъ окръжѣтъ Бакжу сж били арестовани двама агенти, които обикаляли селата и подстрѣкавали селенитѣ на възстание, като имъ обаждали идванието на Куза съ казаци за изгонванието на „Немецътъ“, що е възлѣзъ 28 мошини. Кметътъ на с. Пояна-Лунга, Ал. Ионеску, и други лица, що сж били докарани вързани въ Търговище слѣдъ потуляване възстанието въ туй село, обявали сж формално на властѣта, че движението е било прѣдизвикано отъ двама руснаци, които сж се явили прѣди туй въ селото имъ. И тѣзи селени сж искали земя. Въ Мизилъ и околнитѣ общини както въ Плоещъ, Каларашъ и други ибкои градове и села, кждѣто е вече въдворенъ порядѣка, тѣй сжщо сж били хванали двама агитатори, които сж вълнували и подстрѣкавали населението на възстание.

Въ Букурещъ почти ежедневно се довеждатъ по ибколко десетини селени, вързани единъ до другитѣ съ въжа и синджирѣ. Ако ибкои отъ тѣхъ, като по-стари и немощни, не могатъ да вървятъ нарѣдъ съ другитѣ, тѣтрятъ се. Не стига това:

ПОДЛИСТНИКЪ.

РЪЧНИЙТЪ ТРУДЪ

като

Общеобразователенъ прѣдмѣтъ.

(Продължение отъ брой 38-й).

Най напрѣдъ Соломонъ, както и другитѣ педагози, глѣда на рѣчния трудъ не отъ утилитарна (ползотворителна) глѣдна точка, а като на срѣдство за общото образование. Както прѣподаванието на башинъ езикъ или аритметика въ народнитѣ училища нѣма за цѣль да се научатъ дѣцата да пишатъ търговски писма, или да водятъ комерчески смѣтки, а това (прѣподаванието) става за общо образование.— тѣй сжщо и рѣчния трудъ, по мнението на Соломона, не трѣба да има за цѣль изучаванieto дѣцата на занаятъ, съ който да добиватъ срѣдства за прѣхрана, а само за да имъ служи като срѣдство за развиванне умѣнието за ползуване отъ рѣцѣтъ като органи, способни за твърдѣ разнообразенъ трудъ.

Доброто прѣподаване на общеобразовател-

нитѣ прѣдмѣти, безъ съмнѣние, принася голѣми ползи и въ практическия животъ; тѣй сжщо и рѣчниятъ трудъ оказва се твърдѣ полезенъ за ония дѣтца, които отъ послѣ ще се завзематъ съ настоящитѣ занаяти: той ще имъ облѣкчи най-първитѣ и най-труднитѣ упражнения на избрании занаятъ.

Въ началото на прѣподаванието утилитарната цѣль съвсѣмъ не трѣбва да се има прѣдъ видъ. За това, стрѣмленieto да се въведжтъ въ училищното прѣподаване чисто занаятчийскитѣ приеми, Соломонъ счита, да е причината на всичкитѣ несполуки при съединяванието рѣчнитъ трудъ съ общото образование.

Като слѣдствие на такова възрѣние върху прѣдмѣта явява се належащата необходимостъ, щото самъ учителътъ да учи дѣтцата на рѣчнитъ трудъ.

По само себѣ-си се разумѣва, че учителътъ не може да бжде такъвъ искусенъ работникъ, като добриятъ майсторъ, нъ той безъ особенъ трудъ може да научи какъ се извършватъ такива надѣлѣя, които трѣбва да влѣгатъ въ кръжѣтъ на училищното образование по рѣч-

нитъ трудъ, та да може да приучи и дѣтцата да ги правятъ, извършватъ.

Коваческия, кундурджийския и терайския занаяти, подвършилото майсторство, работитѣ отъ картонъ, столарния и възбже дърводѣлческия занаятъ, както и искусството да се рѣже дървото, Соломонъ разглѣдва отъ педагогическа глѣдна точка. При всичко, че е твърдѣ любопитна подробността, съ която Соломонъ разглѣжда тѣзи занаяти, и възглѣдоветѣ му за всѣко единъ отдѣлно, ний считаме за достатѣчно ако забѣлѣжимъ, че той признава—отъ педагогическа глѣдна точка—столарството за най-сгодно и цѣлесобразно.

Столарството изпеква доста разнообразни движения на тѣлото и развива физическитѣ сили. То приучва къмъ аккуратностъ, внимание и чистота; упражнява смѣтливостѣта и съобразителността на дѣтето; то може да служи за развиванне естетическото чувство на дѣтцата; най-послѣ, този занаятъ дава такива надѣлѣя, които могатъ да бждатъ ползани въ всѣка къща, въ всичкитѣ страни.

На основание горѣналоженото, Соломонъ се

кондацитъ на пушките ваять върху гърбовете им!

Букурещките болници сж пълни съ ранени селени. Някои от тях сж ранени въ гърбовете и по петите. Това доказва, че върху селените гърмятъ солдатите и слѣдъ разбѣгването им! Това е безчеловѣчно.

Отъ с. Жилава сж избѣгали около 100 души селени, кой какъто е завърнѣлъ, поради ужасните буйства на войската, изпратена да усмирява бунтуещите се селени.

Въ с. Афумацъ, какъто е потулено въстанието, селените бѣжали, прѣслѣдвани и гоними, и се криели по горите и какъто могатъ. Буйствата на усмирителите сж въ апогея си. Не е останало прасе, кокошка или гуска въ селото.

Селата Улму и Валя Урсулуй не сж друго освѣнъ едни развалини. Нито една къща не е останала цѣла.

Вечерта на 12 Априлий сж биле докарани въ Търговещъ извързани селени, които сж биле възстанали въ нѣкои общини изъ окръгътъ Дамбовица. Тѣзи нещастници, стѣгнати лакътъ до лакътъ, сж биле тръгнати единъ върху друго въ три вагони за стока, въ които едва сж побирали, безъ да могатъ да си мърдат нито рацѣтъ, нито краката. Това е варваризъмъ.

Правителството взима мѣрки, дѣйствиелно, за потуляването на въстанието, нъ тѣ сж твърди крути. Тѣ по-скоро сж способни повече да раздразнятъ духовете.

Кабинета Розети-Карпъ прави голѣми грѣшки и въ назначаването на чиновниците. Тѣй напр., за окр. управителъ въ Бузову е назначенъ г. Пжклеану. Всички глѣдатъ на туй назначение като безнравствено.

Г. Пжклеану е билъ тѣгленъ прѣдъ сѣдѣтъ въ Бузеу за едно скърбно прѣстѣпление. И за какво? Такова, за което израилския господъ и потопилъ въ грѣмъ и молния проклетата крѣпость Содомъ!

Г. Семака е назначенъ прокуроръ въ Дорохой. Той е билъ отчисленъ отъ прѣдшното м-ство отъ длъжността пом. прокур. за псувание не само въ кафенетата, нъ и въ сѣдилището по единъ съвършено неп-

риличенъ и мръсенъ начинъ кралѣтъ и кралицата.

Г. К. Ангелеску е назначенъ Полиц. приставъ въ Букурещъ. Титултъ му е продавачъ на вѣстници по улиците!

Г. Д. Доничъ, назначенъ окр. управителъ въ Васлуй, на втория день слѣдъ встъпването си въ длъжностъ, безъ кралевскій указъ, отчислилъ е двама окол. началници и единъ градоначалникъ, като ги замѣстилъ съ свои сродници и фаворити. Последните и до сега функционирани, безъ да бѣдѣтъ утвърдени отъ кралъ-управителя, прокурора и прѣдсѣдателя на сѣдѣтъ биле близки сродници. Префекта Доничъ и новоназначения отъ него окол. Началникъ Желару прѣли 15 г. сж биле окол. Началници и заедно сж имали 6000 лева болнични пари.

Освѣнъ туй, прѣдъ видъ на прѣдстоящите избори, всичките новоназначени чиновници усилено агитирали мѣжду избирателите въ полза на консерваторите кандидати на кабинета Розети-Карпъ.

Всичко това, събрано подъ единъ общъ знаменателъ, по единъ твърдъ явственъ начинъ доказва, че кабинета Карпъ-Розети вмѣсто да потули въстанието, вълненията, и възстанови мирѣтъ, тишината и порѣдка въ Ромъния, ще расклати още по-силно държавата.

Днешното Ромънско Минастерство или трѣбва да се отгѣли отъ властѣта или пъкъ, ако управлява, трѣбва да бѣде крайно внимателно и деликатно: огънятъ се не гаси съ газъ.

А на нашите съсѣди Ромъни ний отпращаме братскитѣ си молби да бѣдѣтъ благоразумни, умѣрени и повече патриоти нежели орѣдия въ рацѣтъ на чуждестранни интриганти.

ФРАНЦУЗСКАТА РЕПУБЛИКА.

Успѣхите на Буланже въ избирателната борба, подпорката му отъ бонапартисти и всичките реакционери и недоволни републиканци, правятъ опасно положението на републиката.

Буланже още не е обявилъ своята програма. Нъ той знае какво ще прави отпослѣ. Той не обявява програмата си, защото знае, че ще рискуе да избуи третя-

та частъ отъ сегашните си съмишленници.

Той остава вѣренъ на думите си, казани кореспонденту на „Pall Mall Gazette“:

—Това е моя тайна, имамъ свой планъ“... и пр.

Въ начало той нищо не е говорилъ за републиката; сега е началъ да шепне тукъ-тамъ.

Той е казалъ, че ще отиде чакъ до край.

Нъ кой е този край? пита „L'Evenement“, ако не стѣпкването на законните свободи, диктатура на единъ воененъ революционеръ, поддържана отъ всичките неприятели на републиката?

Прѣдъ откриването на камарата, въ Парижъ се взехъ мѣрки за прѣдотвратяване каквито и да било вълнения или опитвания за революция по случай откриването на събранието и пристигането на Буланже.

Нищо сериозно не се случи, освѣнъ нѣколко манифестации и незначителни демонстрации.

По случай отварянето на събранието, министръ-прѣдсѣдательтъ Флоке спечели една неочакванна побѣда въ парламента. Веднага слѣдъ откриването на сѣданието, въе думата. Като указа на сериозното, макаръ и не критическо, положение, въ което се намира правителството, и, желающъ да види ако въ камарата съществува едно достатъчно болшинство, което да го поддържи въ борбата противъ монархистите и плебисцитарите, прѣдложи е въпросѣтъ за довѣрие.

Депутатъ Жумель, въсползуванъ отъ този случай, интерпелира правителството върху общата му политика.

Флоке отговори, че той е поддържателъ на прѣгледѣването на конституцията; камерите обаче трѣбва да почакатъ още, щото туй прѣгледѣвание да не стане по смисълѣтъ на монархистите, нъ въ смисълъ истински-републиканскій, и да се не оставятъ да бѣдѣтъ повлияни отъ нѣкаква диктатура.

Този отговоръ е ималъ единъ голѣмъ отзивъ въ републиканската партия и се гласува довѣрие съ 379 гласа противъ 117.

Буланже, който не бѣ дошълъ въ на-

е заважѣлъ за разработването на методическитѣ курсъ на училищния рѣченъ трудъ, като заемва работи прѣимущественно отъ столарното майстерство.

Картонните работи Соломонъ счита полезни за долните классове, гдѣто дѣцата сж още физически слаби; нъ забѣлѣзва, че тѣзи работи е по-полезна за градските, нежели за селските училища. Даже занаята по столарното майстерство той иска да се ограничаватъ въ значителна стѣпень. Той прѣдлага да се откаже училището напълно отъ разработването на голѣми нѣща като: долапи, маси и др. мебели. Така сжщо отстранява полпропането и лустросването на работените нѣща.

По неговото мнѣние, естетическото искусство на дѣтцата трѣбва да се развива не чрѣзъ лустросването или другите украшения, а само чрѣзъ извършването на прости, нъ изящни издѣлия. Соломонъ даже съепра вѣда за дѣтцата въ ония тѣхни издѣлия, цѣнитѣ на които се обуславяватъ главно отъ украшенията имъ, — това е по-вече наклонно да ги отклонява отъ солидните и ползани, макаръ про-

сти издѣлия.

Той говори, че дѣтцата, които сж научени къмъ тѣзи работи, още въ училището получаватъ наклонността да отбѣгватъ простите, макаръ и ползани работи, въ живота търсятъ приятни и не мжни по изпълнението си занятия. По този начинъ тѣ не разбиратъ срдствата за достигане благосъстояние.

Соломонъ иска, щото издѣлията да биватъ изработвани безусловно отъ самите ученици; ролята на учителя се ограничава въ указване начинѣтъ и срдствата за изработването.

Относено избора на прѣдметите, що се приготвяватъ отъ дѣтцата въ училището, Соломонъ е на мнѣние да се прѣдпочитатъ полезните за домакинството издѣлия, такива, които да сж удобоупотребими и да отговарятъ на нуждите на семействата, дѣтцата на които посѣщаватъ училището.

Като има за цѣлъ изучаването на дѣтцата къмъ извършване само полезни работи и употребими въ домакинството, Соломонъ не въвежда въ програмата си нито изработването на

сложни прѣдмети, нито занимаването на учениците съ играчки.

За да могатъ дѣтцата съ по-голѣмо желание да слѣдватъ рѣчните работи, а изведно съ това да може се провери до колко сж прилѣпни къмъ домакинството изработваните въ училището издѣлия, всичките работи, сир. изработени прѣдмети, сж собственостъ на дѣтцата майстори.

Спорѣдъ увѣрението на С. Иллера, шведските граждани и селени биле твърди благодарни отъ издѣлията на дѣтцата си въ училището, а за туй и охотно внасятъ пари за въвеждането на рѣчните работи като общо-образователенъ прѣдметъ въ училищата.

Първите модели се работватъ само съ помощта на ножѣтъ, който играе твърдъ важна роль при занятията по рѣчните работи въ шведските училища.

Въ идущия брой ще изложимъ достигането чрѣзъ упростиране учебния материалъ по рѣчните работи отъ Соломона.

(Слѣдва)

чалото на заседанието, влезе въ заседателната зала, когато се правеше този вот.

Въ камерата се работи за образуванието на една група буланжисти. Така е вече съставена и състои от 38 депутати. Между тях е и *Locqroy*, министър на просвещението.

Въ Париж се носи мълва, че похарчените по избирането на Буланже пари били дадени от дукът *Dino* (бивш граф *Taleyrand-Perigord*), и че съществува една тайна полиция буланжистка, която има за началник бонапартистът *Hyrvoix*.

Парижският граф е приел посъщението на повече политически лица, на които е обявил, че положението е твърд критическо; че републиката, която била на свършак, е станала съсипателна и желателка на вътрешни вълнения, а вънкашно без сила и немощна никакъв кредит.

Той е забързал, че радикализмът, който е на сила, щъл да докаже дезорганизация въ страната.

Той е добавил, че последните манифестации на всеобщитъ търпения достатъчно отбързвали, че народът е сит от подобно правителство.

Нищо, споредъ него, не било по-право отъ растурието на камеритъ и прѣгледането на една конституция, колто не оставяла подъ пълна свобода на народътъ за да располага както иска съ своята сѣдба.

Консерваторитъ искатъ да се съединятъ съ всички за растурието на камеритъ. Страната, по тяхното мѣние, щѣла да разбере, че распуцанието на събранието е довеждането на монархията съ всичкитъ ѝ сили. Всички я желаятъ за въздигането ужъ на отечеството.

Князътъ Викторъ Наполеонъ е държалъ такожде единъ съвѣтъ съ доверенитъ си хора, въ къщата си отъ *Avenue Luise*.

Графътъ *La Valette*, дѣсницата на князътъ, е присѣствувалъ на този съвѣтъ.

Била е рѣчь за начинътъ, по който бонапартиститъ ще взематъ участие въ последнитъ открития на дѣйствиата на буланжиститъ.

Задалъ се е въпросъ, ако е добръ за бонапартизмътъ да поддържа Буланже, както направи до сега, толкова повече, че планетъ на генерала сѣ тъмни.

Повечето отъ депутатитъ бонапартисти сѣ били на мѣние, щото по-прѣди да се види какъ ще се държи Буланже въ камерата, та послѣ да обявятъ кое е за правение.

Графъ *La Valette* е поддържалъ, че растурието на камеритъ и прѣгледането на конституцията сѣ благоприятни на бонапартизмътъ, и че, слѣдователно, бонапартиститъ трѣбва да поддържатъ генерала до като добиятъ исканото растуриение и нови избори. Отпослѣ щѣло да се види, ако ще е нужно или не да се поддържа Буланже.

Князътъ Викторъ е одобрилъ казаното отъ своя съвѣтникъ.

Клемансо, интеруелиранъ отъ Рибо въ 3-а секция на камерата, да си даде мѣнието върху прѣгледането на конституцията, обявилъ е, че за сега е правителственъ, и това защото слѣдъ мини-

стерството Флоке не можа да дойде освѣтъ едно умѣренно министерство; не ще остане освѣтъ ако кабинета поиска прѣгледането въ врѣме на сегашната лежислатура. Добавилъ е още, че се надѣе да има въ себе си болшинството на републиканцитъ относително върховенството на сенатътъ и прѣмахване отъ конституцията коя-да-е лична сила.

Учредена е вече комиссия за да се произнесе оносително прѣгледането на конституцията.

Тя състои отъ г. г. *Baihaut, Laver-gne, Cordier, F. Faure, Achard, Deau-drés, Mesureur, Labordere, Toni Revilon, Michelin* и *Larocherofoucauld Bisacce*.

Първитъ четирима—Байо, Лавернь, Кордие и Форъ—сѣ противъ прѣгледането.

Слѣдующитъ петима—Апаръ, Дотре, Месюръ, Лабордеръ и Ревилон—приематъ прѣгледането, нъ се присѣдиняватъ къмъ направеното прѣдложение отъ правителството за отлагане на този въпросъ до известно врѣме.

Останалитъ двама—буланжистътъ Мишеленъ и ройяластътъ Бисакей—искатъ незабавното прѣгледане.

Между това манифестациитъ и протестациитъ противъ буланжиститъ отъ день на день и непрѣстанно растятъ.

Демонстрациитъ на студентитъ отъ сѣбота и недѣля слѣдватъ резолюцията, взѣта отъ муниципалитетътъ въ Сеней противъ буланжизмътъ и вотътъ за доверие даденъ на сегашното правителство.

32 отъ 38-тъ депутати на Сенейския департаментъ сѣ подписали единъ манифестъ антибуланжистъ.

Социалистътъ *Doffrin*, членъ на комуната, е направилъ единъ манифестъ антибуланжистъ къмъ работницитъ. Общинския съвѣтъ отъ Парижъ е поискалъ отъ профекта да замѣсти всичкитъ агенти антирепубликанци.

Една делегация на студентитъ отъ университета, съпровождана отъ депутатитъ *Anatol de la Forge, Achard, Camelinat, Lacroix* и пр. се е прѣдставила на първия министъръ *Floquet*.

Тъзи делегация е казала чрѣзъ оргъна на г-на Анатолъ де ла Форжъ, че обича републиката и свободитъ, и че има симпатии къмъ настоящето правителство, нъ че съ всичкитъ си сили мрази тиранията на диктатурата, подъ каквато форма и да се прѣдстави тя.

Делегацията е врѣчила въ сѣщото врѣме на г-на Флоке едно оплакване противъ полицията, която се е отнесла злѣ съ тяхъ, до като бѣше твърдѣ политична спрѣмо буланжиститъ.

Флоке, като е показалъ, че не се сочатъ факти и поименни дѣла, и че въ множесство трудно е да се различатъ ония що сѣ противъ отъ оиѣзи що сѣ за буланжизмътъ, казалъ е, че е далъ заповѣдъ да се поддържа мирътъ и тишината по улицитъ, и моли студентитъ да му додѣтъ на помощъ.

Той необвинява учащата се младежъ; разбира тяхнитъ чувства и ги одобрява.

Обявява, напokonъ, че ще пази свободитъ, че има отвръщение къмъ каквато и да било диктатура и иска да му се дава

всичкото доверие, защото желае да спрѣ каквито и да е вълнения.

Студентитъ подиръ това сѣ обявили, че ще се въздържатъ отъ всѣкакви манифестации, до колкото не бихъ ги прѣдизвикали буланжиститъ.

Изобщо погледнато, положението на французската република е расклатено.

Отъ наша страна, искаваме благопожеланията си къмъ френската република и молитствуваме да се осуетятъ злокобнитъ за свободитъ на французския народъ планове на буланжиститъ и бонапартиститъ.

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

На 12 того се разгледва въ тукашния Окр. Сѣдъ отново вторий процесъ на вѣстникътъ ни по обнародването на единъ протестъ отъ Българо-Сърбското дружество „Българска Конфедерация“ до Прѣдсѣдателя на V-то обикн. Н. Събрание. Прѣстѣпленето се състои, спорѣдъ пр. надзоръ, въ *распрѣсване на лѣжливи новини*, за дѣто въ протеста се казвало, че Министерството на Просвѣщението се распорѣдило за вземането на ученичката библиотека при Пловдивската Гимназия и прѣдаването ѝ въ рѣцѣтъ на учителитъ. По това дѣло отговорникътъ на вѣстника ни биде оправданъ при първото му разгледване. Сѣдебнитъ засѣдатели не намѣрихъ тогава прѣстѣпление. Нъ прокурора биде *принуденъ* да кассира дѣлото, което се възвръщъ обратно и разгледва отново при новъ съставъ, безъ участието на сѣдебни засѣдатели. И така, отговорникътъ ни биде осѣденъ на 50 лева глоба.

Както виждатъ читателитъ, Шумн. Окр. Сѣдъ ни *и оправда и осѣди* за Цюрихския протестъ.—Кой може отказа тогава, че България не цѣти и напрѣдва и въ *раздаването на провосѣдието* съ Г. Стоиловия законъ за печата?! Хитра е Консервативната двоица отъ 1881 година. Тогава тя не можа да прокара тоя синджиръ на вратѣтъ на вѣстникаритъ, които днесъ сѣ *ужъ либерални* другари сполучи да навлече!!

Както се учимъ, Градскиятъ ни съвѣтъ е отпусилъ за посрѣщането на Княза около 30,000 гроша за разпоски. Порѣчена била въ Букурещъ една сребърна табла за 5000 гроша, съ която ще се поднесе хлѣбъ и солъ при посрѣщането.

Както казватъ, суммата 30,000 гр. щѣла да се вземе въ заемъ.

Казахъ ни, че пзвѣстия, на читателитъ ни Хараланъ Чолаковъ не билъ въ числото на записанитъ, които ще бѣдѣтъ поканени на угощение по случай дохожданието на княза въ града ни. Чолаковъ и тоя пътъ ще бѣде *оневриданъ* отъ сѣпартизанитъ си, както що бѣше се случило и когато регентитъ идвахъ.

Надѣваме се, че другаритъ на Чолакова ще исправятъ грѣшката си и ще благоволятъ да не оставятъ на нѣтя, мѣжду тѣлпата, г-на Чолакова.

Вѣдъ, той е единъ *горѣтъ* тѣхепъ сѣпартизанитъ.

На 17-ий того се пзвършихъ въ града ни избори за училищни инспектори.

Изъ Герлово и Дели-Орманъ се смѣтохъ около 200 души *читащи*, училищни настоятели, и избрахъ инспектори за българекитъ училища!

Българи дойдохъ едва 30—35 души.

За нашитъ кандидати гласоподавахъ само Българитъ. Турцитъ гласувахъ за кандидатитъ на Равчева и неговия много интиенъ приятель Кучарова—отъ Осм. Пазаръ.

Най много гласове врѣдобилъ г. Андрей

Иановъ, Р. М. Рачовъ. Първия бѣше и нашъ кандидатъ.

И двамата избрани сѣ добили образуване то си въ Чехско. Ний се съмняваме г. Р. М. Рачовъ да може да *издържи* да се скита по селата. Спорѣдъ насъ, той може да бѣде добъръ за въ града учителъ, нѣ ке и инспекторъ за селата!

— Въ насъ вече турцитѣ избиратъ всичко: и градски съставъ съ училищни настоятели, и постоянни комисии, и инспектори. Ще избиратъ още малко време, и . . .

РАЗНИ

Князътъ е наустиялъ столицата и тръгналъ по обиколка въ Сѣверна България. Маршрутъ му е опрѣдѣленъ: София — Орханне — Плевенъ — Ловечъ — Севлиево — Габрово — Търново — Елена — Шуменъ — Варна — Руссе — Ломъ и София.

Великъ-денъ ще прѣкара въ Търново. Въ Шуменъ ще бѣде на 27 Априлий.

Вѣрваме, че населението отъ градоветѣ ще се възползува отъ случайтъ и, слѣдъ посрѣщаніе, ще си прати депутации при господарѣтъ за да му изложи своитѣ болки

До колко данѣцитѣ въ България се събиратъ и вписатъ *редовно*, до колко населението въ България стои добръ въ материално отношението, показватъ хилитѣ оплаквания на сиромашта, на която се продаватъ и работни добитѣци, и котли, и разни кѣщи потрѣбни за най долия цѣна.

Прѣди два дни тукъ бѣхъ донесени съ двѣ каруци и бидоухъ продадени на пазаръ по единъ левъ 23 котела, събрани отъ населението на с. Смѣдово за *училищно даждие*! На едно село, като Смѣдово, състояще отъ 400 кѣщи само българи, котлитѣ се продаватъ по единъ левъ, и то за *училищно даждие*! Позоръ! А за правителствениитѣ даждие що ли ще се продаде? Каквото се намѣри. Кмета на горѣпоменжтото село безъ стѣснение си каза, че не слѣдъ много, той ще докара, разбира се, съ фин. нагледникъ ведно, както и она денъ, воловетѣ на селенитъ. Нѣма що, казваше той. Нищо друго не се иска, освѣнъ *пари, пари* и пакъ *пари*!

Телеграфиратъ ни отъ Варна, че на 17-й того кандидати за училищни инспектори за Варненскій окръгъ сѣ избрани: Г. г. Байчевъ, Желтовъ, Момчиловъ, Фиковъ, Киптанчевъ и Николовъ.

Единъ приятель отъ Сливенъ ни съобщава слѣдующето за бившия нѣмъ кметъ С. Кожухаровъ:

На 3-й сръщу 4-й Априлий т. г. прѣзъ пощата, кмета Спаси Кожухаровъ избѣгълъ за Карнобатъ, защото усѣтилъ, че ще го бламиратъ. Причината на това е таа: Господството прѣзъ цѣлата зима употребявалъ нѣкои отъ градскитѣ агенти за свои слуги и ги пращалъ на лозата си да му стоварватъ боклукъ, безъ, разбира се, да нѣмъ плаща повече освѣнъ опрѣделената отъ съвѣта заплата — отъ общ. касса. Когато и прѣзъ пролѣтъта той наче-жалъ да ги праща да му копаятъ лозата, тѣ възнегодували, като отговорили пакъ други агенти да проводи, а не само тѣхъ. Човѣка ги смилалъ и омѣнилъ съ други, обаче послѣднитѣ не мѣлчали, нѣ разказвали че работятъ кмету на градскя гърбъ. Градскія съвѣтъ като узналъ че това е цѣла истина, прѣдложилъ Кожухарову да подаде оставка, нѣ той отказалъ. Като подушилъ, обаче, че Съвѣта ще се събере на заседание — на 4-й того, и ще го бламира, прѣзъ пощата още избѣгва за Карнобатъ, като оставилъ на масата си заявленіе до Съвѣта, че иска три мѣсеченъ отпускъ (!); а на единъ свой приятель казалъ петишата, че го било сражъ да стои вече въ Сливенъ, та за това рѣшилъ да се махне.

Той е избранъ отъ *цигани*, които въ Сливенъ сѣ доста много, тѣй щото отъ тѣхъ по

добъръ не може да бѣде. Той бѣше единъ отъ главатаритѣ на тукашнитѣ „хасѣлъ“ чорбаджии, които въ нищо не различаватъ отъ вашитѣ въ Шуменъ, и които напоследъкъ бѣхъ починали да издаватъ ултиматуми чрѣзъ „специални агенти“ за отстранение на нѣкои чиновници.

Една прѣлестна рецензия, за II томъ отъ запискитѣ за българскитѣ възтания прѣзъ 1876г. отъ З. Стояновъ, е испратилъ до редакцията на вѣстника ви г. П. П. въ отъ Севлиево.

Тѣзи рецензии сѣ удовольствие щяхме да помѣстимъ въ тоя брой; нѣ остава за слѣдующитѣ, поради една малка наша грѣшка.

За знание на Захарий Стояновъ.

Захарий Стояновъ за спасението на България и независимостта ѣ влиза въ хорекитѣ кѣщи и расправя, на кого жената що яла, пила, или на кого сестрата що казала. Нѣка ни позволи тоя патриотъ, пакъ за доброто на България, да го поканимъ да купува на майка си дърва и брашно, и на братчето си учебникъ, за да не ходи майка му да *проси* по 20 *пари* отъ учителитѣ, защото въ България нѣма почва за социализма. И то отъ кого отишла горката да проси? — Отъ учителитѣ, които синъ ѣ най много мрази; да сѣ правителствени — какъ и да е, а тѣ народни.

Патетовниия нашъ Зарю въ 143 брой на вѣстника си, въ подлистника „принципи и практика“, слѣдъ дълги дръквания свѣршва: „Всичко добръ, ами тѣпака кой ще носи прѣзъ рамо? — „Захарий Стояновъ“, си отговаря той. Да тие честитъ, Зарю! Кога — да — е, той ще ти омие очитѣ...

Много дръквания, много веззеклици, принципи и практики сѣ налѣзали отъ перото на нашъ Заря за отговоръ; а хората чакаха и чакатъ да отговорѣ: бѣгалъ ли е нашъ Зарю съ *обрѣснѣта глава* на 9-й Августъ въ Влашко? Нѣ до сега ни дума за тоя си патриотизмъ ни не каза. Види се, не му отърва да отговаря за такава *дребна работа*! Нѣ ний не можемъ да повѣрваме, че такъвъ юнакъ, който съ по два револвера въ джебъ ходи всѣкога и, може-би, всѣкѣдѣ, ще бѣга така безсражно. Чакаме съ голѣмо нетърпение бай Заря, *великия тирванъ*, когото пѣлетата не можѣтъ да събркатъ и отбиятъ отъ нѣтъ, да освѣтли тоя важенъ въпросъ, тѣй като исторіята и него ще запише — тя не глѣда хатжръ. Твърдѣ много се интересуватъ хората да знаатъ още и това защо: Зарю си обрѣснѣлъ главата?!

Единъ отъ нѣкогашнитѣ приятели на Захария (Ивъ Котленско).

Г-нъ Д. Габровскій, единъ отъ интерниранитѣ на 9-й т. м., е испратилъ едно писмо до неговото интерниране, което ний помѣстиме. С. Манастиръ (Провадийско), 13 Април. 1888 г.

Ето подробно ститѣ на нашето интерниране:

Слѣдъ като стражаритѣ ни взѣхъ по единъ Башибозушкый начинъ отъ нѣтъ прѣдъ вашата кѣща, поискахъ да ни отведѣтъ въ III-ий участъкъ. Заявихъ имъ, че желяемъ да се видимъ съ Окр. Управителъ безъ друго, поради което по никой начинъ не искаме да отидемъ въ III-ий участъкъ, а ще идемъ въ Арастиянския. Съгласихъ се. Въ Арастиянския участъкъ ни вкарахъ насила, понеже доброволно не искаме, — желяехме да останемъ, до идването на управителя, на нѣтъ прѣдъ участъка.

Арастата се прѣпѣли съ публка и множество ученици, които едва що бѣхъ распуснѣти отъ училищата.

Азъ силно и грожно протестирахъ противъ произволитѣ сирѣмъ насъ на властѣта и полицията.

Стражаритѣ се опитвахъ да прогонятъ хората а особено ученицитѣ, които се спираха да глѣдатъ. Колчемъ това опитване се повтаряше, азъ протестирахъ, като мѣжду друго

казвахъ: „Оставете ги! — Нѣка глѣдатъ и видѣтъ, какъ се управлява и спасява отечеството ни. Тѣзи дръбни дѣница ще съставятъ поколение. Нѣка знайтъ, какъ властитѣ обичатъ да си играятъ съ гражданитѣ!“

До като ни общавахъ, че управителя щѣлъ да дойде, — вмѣсто управителъ дойдохъ два файтона.

Прѣдложихъ ни да се качимъ на файтонитѣ и си замнемъ, слѣдъ като си вземимъ вѣщитѣ, ако желяемъ, тѣй като управителя не искалъ да дойде. Отказахъ да изпълнимъ и туй прѣдложение доброволно.

До като се расправяхме съ стражаритѣ, които непрѣстанно ни приканвахъ да се качимъ на файтонитѣ, появи се на вратата Прокурора. Амелирахъ къмъ него и го помолихъ за помощъ. Той се отстранѣ безъ да ни изслуша.

Единъ отъ приятелитѣ ни съобщѣ гласно, че прокурора отива при управителя по нашата работа. Щомъ чухъ това стражаритѣ, во главѣ старшия П. Димовъ, не изгубихъ време вече; прѣдложихъ ни още два-три нѣтъ и слѣдъ нашето отказване доброволно да се качимъ на файтонитѣ, качихъ ни на сила. Въ файтонитѣ ни държахъ, за дръхитѣ, пѣши стражари.

Азъ ржконлѣскахъ за геройството на полицията въ този случай.

Файтонитѣ тутакси потѣглихъ за къмъ Каспечанъ, обкржени отъ 6 — 7 души конни стражарѣ.

На край града, на полето, файтонджитѣ сирѣхъ и пѣшитѣ стражари се отѣглихъ. Останахъ 4 конни стражари, които ни прѣдложихъ, да си пазаримъ файтонъ за до Каспечанъ; нѣкъ, щѣли да ни каратъ пѣша.

Нѣмаше какво да се прави! Пазарихме единъ файтонъ. Той бѣше файтонътъ на Кьосето. Единъ отъ стражаритѣ бѣше доста грубъ сирѣмъ насъ. Името му не знамъ.

Пристигнахъ въ Каспечанъ едновременно съ Русенския влакъ. Мене прѣдложихъ, да заминъ за Провадия. Отказахъ. Влакътъ заминъ за Варна. Откарахъ ни съ Тосуновия файтонъ за Н. Пазаръ.

Тукъ окол. началникъ не знаеше нищо по нашата работа, нито пъкъ грубиятъ стражаринъ, който ни прѣдстави нему, можѣ да расправи нѣщо свѣстно. Разказахъ азъ вмѣсто него. Пустияхъ ни на свобода подъ устното поръчителство на Г-на Зафирова. Въ Н. Пазаръ влѣзохме много силно. Стражаритѣ по двама пропускахъ прѣдъ и задъ файтона, чакъ до окол. управление. При туй врѣлище, както отпослѣ узнахъ, хората си помислили, че идѣтъ нѣкои *високи чиновници*!

Единъ часъ слѣдъ освободяването ни, единъ стражаринъ ни съобщѣ въ кафенето, да бждемъ готови, щото на другия денъ рано всѣкой да вамине за града си.

Помолихъ окол. н-къ, който тѣй сѣщо дойде въ кафенето, да отложи моето заминаване за понедѣлникъ.

— Добръ! Утрѣ ще видимъ! — каза той.

Азъ прѣношувахъ въ квартирата на брата си; а Дѣдото (А. Пеневъ) и Пѣйчо (Илчевъ) — у единъ приятель, при всичко че не искаме да се дѣлимъ: нѣмаше достатъчно мѣсто за всица ни.

Утрѣнѣта стражаритѣ не ни забравихъ. Часа въ 5 ни поканихъ въ участъка. Въ 5½ поканата се повтори. Часа по 6 пияхъ кафе въ кафенето сръщу Окол. Управление, когато ни обкржихъ 4 конни стражари, въоржени отъ петитѣ до главитѣ, и по единъ грубъ начинъ ни откарахъ въ стражарската казарма. Помолихъ старшиитѣ, да виуши на стражаритѣ коректностъ сирѣмъ хората; той се *присмѣ* на таа забѣлѣжка отъ моя страна.

По наше настояване отведохъ ни въ кѣщата на Окол Н-къ, която е сръщу Окол. Управление. Три нѣтъ го помолихъ чрѣзъ стражаръ и домашнитѣ да се яви; категорически отказа, подъ прѣдлогъ че сиѣлъ, . . .

Заминнахъ за Каспечанъ пакъ съ Тосунова файтонъ и конвоирани отъ двама конни стражари, нѣ безъ Пейча, който трѣбаше да замине за село Енево.

Дѣдото заявяваше, че нѣмалъ достатъчно пари, поради което не може да отиштува. — Не го слушахъ.

Въ Каспечанъ заварихме вѣщитѣ си писмо отъ Кассіо. Чувствата, съ които е прѣпѣлино то ва писмо, правятъ честь на автора му.

Въ станцията Каспечанъ стражара, нѣкой си Рачовъ, се отнесе съ насъ чисто по арестантски: не ми допустих да излѣжа на платформата при заминаването на Дѣда; не ме остави свободно, да се расхождамъ и приказвамъ съ приятелитѣ; даже не искаше да ме остави и въ гостилницата, гдѣто се хранятъ (за това се и карахме,) и най сѣтнѣ не остави непочтена записка до приятелитѣ въ Шуменъ, пратена чрезъ Тосуна.

При заминаването ми за Провадия бидохъ прѣдаденъ на единъ Русенский стражаръ, който постоянно изтвувалъ по линията. Той почна да ми чете глупави политически лекции въ полза на патентованитѣ. Не струваше да се расправямъ съ единъ неграмотенъ човѣкъ, толкова повече, че той бѣше пиянъ. Шише съ вино се намираше още и въ кошницата му.

Слѣдъ контролтѣ, направенъ отъ страна на кондуктора по билетитѣ, стражарѣтъ засна. Едва го събудихме при приближаването ни къмъ Провадия. Той затърси писмото, съ което се испращахъ азъ, и като не го намѣри, задържа ме и почна да ме обвинява, че азъ съмъ го билъ взелъ. До като се расправихъ, трѣна отпътува отъ Провадийската станция, защото въ пощенскитѣ дни се бави само една минута. По неволя отпътувахъ за Варна, нѣ безъ билетъ. Скоро слѣдъ заминаването ни отъ Провадия писмото изскочи отъ рѣкава на стражара, благодарение на дружането на вагона и наведението държане отъ страна на стражара рѣката си. Това видѣхъ: фургонджията, Юрданъ Спировъ, войникъ, Шумненецъ, който заминаваше за въ полка си въ Варна и двама Провадийци, на които имената не зная. Всички, освѣнъ Спирова, отказахъ да свидетелствуватъ, че писмото изскочи отъ рѣкава на стражара. Казахъ, че не искали да се бъркатъ въ таква работи. *Такъзи сж нашитѣ хора!*

Стражара, като се вида на тѣсно, почна да се братини съ Спирова, за да каже въ негова полза; да обвинява, че азъ съмъ взелъ писмото и тикижъ въ рѣкава му, когато той спѣлъ, и да ми се заканва по единъ косвѣнъ начинъ съ отвѣждане въ участъка и малтретиране.

Заканванията се повтаряхъ чакъ до Варна. Спировъ излѣзе отъ нашия вагонъ още отъ Гебедже.

При излазиането на Варненската станция, стражара ми извика: „върви сега мама ти . . . !“, а други стражаре ме обкржжяхъ и поведохъ къмъ единъ край на платформата. Единъ отъ стражаритѣ викаше: „дайте ключѣтъ скоро!“ Тѣ всички дѣйствахъ спрѣмо мене като наговорени. Помислихъ си, ще ме арестуватъ

Не, казахъ азъ, туй нѣма да допустя, и, насърденъ отъ тази мисль, рѣшихъ да апелирамъ за помощъ прѣдъ публиката, която не бѣше по-малко отъ 150 — 200 души.

— Господа! — извикахъ съ всички си гласъ. — Единъ отъ стражаритѣ се заканва да ме малтретира. Застѣпете се и запазете единъ беззащитенъ гражданинъ!

Публиката се обърна къмъ гласѣтъ; стражаритѣ се сжтихъ. Единъ отъ публиката (не го познавахъ) влѣзе въ обяснение съ мене и ми каза: „стражаритѣ си знаятъ работата“. Отвърнахъ се отъ него съ прѣзрѣние и стражаритѣ ме отведохъ въ участъка при станцията въ самото ѣ помѣщение съ думитѣ „небой се“.

Тукъ бидохъ оставенъ съ стражара, който ме конвоираше по линията. Той настоя да кажа, че азъ съмъ взелъ писмото отъ сжжката на рѣкава му и съмъ го пхилъ вътрѣ въ рѣкава. Отказахъ да му направя такава услуга. Спусихъ се да ме удари съ рѣка; защитявахъ се. Удари ме подъ лакатъ на лѣвата рѣка. Яви се единъ отъ стражаритѣ на този участъкъ, нѣкой си Дончо. И въ негово приѣстствие Русенский стражаринъ се спусна върху ми съ голѣма яростъ, но Дончо се испрѣче помѣжду ни.

Помолихъ стражара Дончо, часъ по-скоро да ме отведе въ градоначалството Русенский

стражаръ не се съгласяваше. Той искаше, да отложи тази работа за вечерта, та да можалъ по пхтя въ тъмнината да ме научи . . . . . Обаче Дончо ме послуша и противъ волята на Русенский стражаръ дойде заедно съ насъ. Дончо се показа много честенъ и добъръ човѣкъ, макаръ и да е беденъ, стражаринъ.

Въ двортѣ на правителствения домъ срѣщнахъ градоначалника, който, за голѣмо мое очудване, се указа да е Желю Поповъ. Това никакъ ми не идеше на умъ до тѣзи минути. Съ него наедно бѣше единъ високъ човѣкъ, облеченъ цивилно, който се указа да е окръжния управителъ Драсовъ. Азъ го меновнахъ.

(Слѣдва).

ДОПИСКИ

г. Севлиево, 14 Априлъ 1888 год.

Настапжли сж времена, щото всѣкой, който обича да подрасва нѣщо сегисъ-тогисъ изъ вѣстницитѣ, трѣбва да замълчи, трѣбва да мига прѣдъ всѣки гнусотия, които се извършватъ прѣдъ очитѣ му ожедневно и да не си позволява да изважда на пазаръ дѣлата на силнитѣ на деня, ако не иска да не еприелѣдванъ отъ полиция, прокуроръ, сждия, а да си живѣе „свободно“ и „независимо“ въ прекнилата отъ „миръ“ и „тишина“ майка България. Нѣ както виждате, азъ не се съобразявамъ съ това.

На 5 т. м. станж наборъ отъ Окр. Съвѣтъ за Постоянна Комисия. Избра се най-напрѣдъ председателъ и главешъ секретаръ за съвѣта. Случи се, че предсѣд. и секр. попадихъ въ комисията. Макаръ да си давахъ оставкитѣ отъ първия наборъ, управителя произведе новъ за още двама членове въ комисията вмѣсто тѣхъ. Това твърдѣ добро, макаръ въ закона за окр. съвѣти да нѣма нѣщо подобно, пѣ четеми въ правителствения вѣстникъ, че главния секретаръ на Софийский Окр. Съвѣтъ е попаднѣлъ и въ комисията. Какъ да мислимъ — не знаемъ. Види се, че въ София има други царъ — аршинитѣ не сж еднакви.

Дѣлото на майоратъ тукъ много го глѣдатъ като дѣло подигнато съ задня цѣль. Всѣки глѣда нѣкъкъ недовѣрчиво на това дѣло. Всички отчакваме присждата за да си съставимъ по пълно понятие за него. Удивително е, защо се печата обвинителния актъ въ „Свобода“. Съ това се унижава, мислимъ, не само обвиняемитѣ, а и цѣлото офицерство. Но!... Времето се критически, за спасението на България всичко е простено.

Сегашния ни гр.-общинский съставъ отъ нѣколко време е проявилъ голѣма дѣятелностъ. Правятъ се: помѣщение за гр. общинско управление, здание за театръ, градина, чешми и др. Кждѣ ще му излѣзе края, като така паведихъ се почнахъ тѣзи нѣща, върваме, че ако поштаме и самия кметъ нѣма ни отговорни. Но що трѣбва? да му мислятъ тѣзи, на гърба на които се правятъ тѣзи нѣща.

Завчера се разглѣжда въ тукашния Окржжешъ Сждъ едно дѣло по печата, въ което се допустихъ свидетелъ. Види се, законитѣ не сж еднакви на всѣкадѣ. Нѣ при всичко това, дѣлото излѣзе добрѣ.

Сбиранието на даждията тукъ е усилено. Много бедняци се затварятъ и държатъ въ участъка по 2—3 деня гладни. Гражданитѣ глѣдатъ на тѣзи нѣща нѣкакъ хладнокрѣвно. Забѣлѣжава се глухо мълчание на всѣкадѣ. Всѣки търпи. Всѣки се чуди при тѣзъ тѣжки данѣци, при тѣзъ алтъшъ-верипи, при тази застойчивостъ на търговията, какъ ще му спере двата краища, и пакъ мълчи!... търпи!... Нѣ нѣма го бжде все тѣй. Туй търпение, туй мълчанье, ще избухне и съ най голѣмата си яростъ. Дано не дочакаме такъвъ денъ!

Цѣфра.

с. Драгоево, 1-й Априлий 1888 гр.

До Редакцията на в. „Народно Съзнание.“

Тѣзи дни Фипансовъ Наглѣдникъ на I-ий Прѣславский Участъкъ съ една скория стражари, които води съ себе си, за да прикупу-

ватъ нютитѣ на бѣднитѣ земледѣлци, полага голѣма енергия за събранието на даждията. Отъ два дни селото е обсадено и никой не може да отиде на нивата или лозето си до гдѣто не си плати данѣка. Тѣжко и горко е, Господине Редакторе, на тѣзи данѣкоплатци, които не могатъ да си платятъ. Забиратъ му се единичкитѣ за прѣхрана волове и взема му се всичко що намѣрятъ въ двора му, като: качки, бѣчви, батали, крѣше, котли, казани и др. и се отнасятъ за даждия. Хората се закаяли, какво да правятъ когато глѣдатъ, че освѣнъ гдѣто нѣма съ какво да си исхранятъ дѣтцата (понеже житото имъ се взе още прѣзъ мѣцъ Декемврий м. г.), нѣ още имъ се забиратъ единичкитѣ за прѣхрана животни (волове, крави). Нѣма милостъ и никакъвъ почакъ за бѣднитѣ. Всѣкой съ сълзи на очитѣ си оплаква своята сждба, като проклиня денѣтъ и часѣтъ въ които се е родилъ. Бѣлобради старци исповѣдватъ, че въ най размирнитѣ кърджиллийски и еничерски врѣмена не сж виждали и заминали да имъ се взема и откарватъ за даждие воловете. Всѣкой съ въдишка казва да ли ще дойде денъ, да се отървемъ отъ тѣзи пропаголи и забравимъ еднаждъ за винаги рабската пословица: „Търпи душо, чернитъ кожо!“.

Единъ Соленингъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ.

Приятелю въ Севлиево. До сега сме получили отъ васъ 48 лева. Остава да се внесе само за единъ абонамѣтъ. Отвореното писмо остава за идущий брой.

Тамъ. Приятелю Х. Молимъ, поставете се за събранието абонамента отъ останалитѣ още трима записани отъ васъ абонамѣти. Крайно що ви благодаримъ. Пратенитѣ Ви чрезъ г. Мошчевъ 9 лева по-лучихме.

ОБЯВЛЕНИЯ.

ИЗВѢСТІЕ.

Шумненското Военно Събрание извѣстятъ на интересующитѣ се, че въ Военното Събрание има за проданъ единъ билиардъ за карамболъ съ мрѣморна дѣска, съ три карамболни били и една дузина щеки. Желаящитѣ да купятъ тоя билиардъ могатъ да го прѣгледватъ въ Военното Събрание ежедневно въ всѣко врѣме. Цѣна умѣрена.

Домакинъ на събраннето
Майоръ Цончевъ.

(2—2)

НЕКРОЛОГЪ

На 10 Априлий т. г. се почина на 21 годишна възраст

Христо В. Лопушновъ.

Покойния е участвувалъ въ Сръбско-Българската война прѣзъ 1885 год. като доброволецъ при защитата на г. Видинъ. Простудяването прѣзъ това врѣме му причини болестъ, която най сѣтнѣ скрати днитѣ на живота му.

Приятелитѣ и другаритѣ му искаватъ своето сърдечно съболезнование къмъ родителитѣ и роднинитѣ на покойния:

Вѣчна ти память, Другарю!